

84 -
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. Θεσε Α, 84/1970

A!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

19 Ιανουαρίου / 2 Μαρτίου 1970

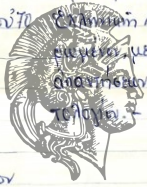
Προς
Τον κ. Επιθεωρητή Δημοτικής Έκπαίδευσης
Γ' Περιφέρειας Λαρίσης
ΕΙΣ ΛΑΡΙΣΑΝ

ΥΠΟΒΟΛΗ

Έρωτηματολογίου του Κέντρου Έρευνας της Έλληνικής Λαογραφίας
Έν Καλλιπέυκη τη 2α Μαρτίου '70

Είς Εκτέλεσιν της υπ' αριθ. 129/19-1-70
Υμετέρας διαταχῆς λαμβάνω τῆ τιμὴν τῆ
ὑποβάλλω ἡμῖν συνημμένως τὸ παραληφθεὶς
Έρωτηματολόγιον τοῦ Κέντρου Έρευνας τῆς
Έλληνικῆς Λαογραφίας δεόντως συμπληρω-
μένον μετὰ ἑξ φύλλων συμπληρωματικῶν
ἀπαντήσεων ἐπισημαστικῶν τοῦ Έρωτημα-
τολογίου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

Συνημμένα: α) Έρωτηματολόγιον
β) φύλλα 6 συμπληρωματ. ἀπαντήσεων

Δ/ντῆς τοῦ Σχολείου

ΝΙΚΟΣ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Καλαμπένη*
(πλαιότερον ὄνομα: *Νεζερός*...), Ἐπαρχίας *Τιρνάβου*,
Νομοῦ *Λαρίσης*.....

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Νικόλαος*
Βαλαμοπούλου ἐπάγγελμα *Λιδάβαθος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Καλαμπένη Λαρίσης*.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. *πέντε (5)*

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Τελαμάχος Παπαγιωάννης*

ἡλικία... *45*... γραμματικαὶ γνώσεις... *ΣΤ' Δημοτικῆς*

..... τόπος καταγωγῆς *Καλαμπένη*
β) *Κωμότης Νικόλαος ἐτῶν 52 γ) Παιτὴς Ἀνδρέας ἐτῶν 52*
Δ. Κωμόπολις Λιδάβου 77 ἐτῶν ΔΟΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; *Αἱ ἐπίπεδοι, παραλίμνιοι ἐντάβεις*
προωρίζοντο διὰ ἐσποράν, αἱ ὑπόλοιποι διὰ βοσκῆν
Ἐπιπλέον αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; *Χωρίζονται*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Ἀποδεικτικῶς εἰς φυσικὰ πρόσωπα (Ἕλληνας χωρικοὺς)
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; *Ἦ. Περιοδῶς διακεμεταί ἀμέσως μετὰ τὸ*
γάμο.....

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; *Εἰς γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν. συγχρόνως.*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν πλεονέκῳ καί εις τήν γεωργίαν ; *Ὁποῖα τεχνῖται. ἐλαχίστοι καὶ ἀσχετοὶ καὶ μετ' ἧς γεωργίας.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς άτομα ἢ μετ' ὀλοκληρον τήν οἰκογένειάν των ;

Δεν ὑπάρχον. τοιαῦτα κτήματα.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;)

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἄπο ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *Ὁποῖως ἀνεμαρτυροῦντο δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας. ὄχι οἱ μόνον ἀλλὰ καὶ τὰς γυναῖκας τοῦ θέρους ἐπήγαινον δι' ἐπίσταν εἰς πεδίοις καὶ κτήματα.*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται . . . *ΝΑΙ.* ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

*Κύριοι μεσον. διπλοῦς. ἢ το. ἢ ζωϊκῆ. κούρας
 τῆ ἀνοίαν. ἐρριπτοι. εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ φθινοπώρου
 εἰς τοῦ ἀγροῦ καὶ ἢ ἀνοίς. μέτρι. τῆς ἐαρινῆς
 ὀσπορῆς. περίως. τῆς κρινῆς. ἔχω νεκρὸν. η.*

2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *τὰ πρῶτα. ἐ. 7η. μετὰ. τοῦ. Συμμορι. το. πο. λεγιον*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργι- καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *ἢ σιδηροῦν. ἄροτρον. ἀπὸ*

χρησιμοποιεῖται. εἰς ἐ. 11. ἢ γεωργικαὶ μηχαναί. ἀπὸ 1955

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάσθη τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;

Δεῖ ἐχρησιμοποιεῖτο εἰς ἄροτρα. ἄροτρα.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτροῦ με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

- 1. 4. 7. 10.
- 2. 5. 8.
- 3. 6. 9.

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *Περίπου ἀπὸ 1955.*

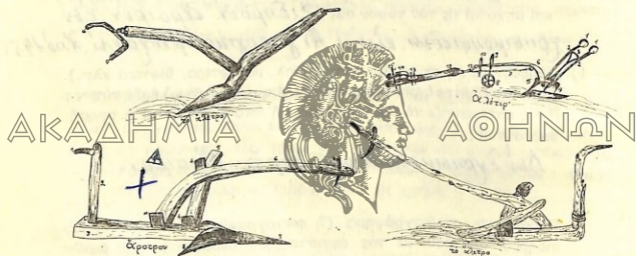
3) Μηχανὴ θερισμοῦ *Ὁμοίως ἀπὸ 1955.*

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *Οὐδέποτε...*

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *Περίου ἀπὸ 1955*.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *κατ' ἐκείνην χρονοῦς...*
κατασκευάζει τὸ γόμοι του ξύλινου ἄροτρον

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραῖ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>χειρολαβή</i>	6. <i>Καμάρα</i>	11.
2. }.....	7. <i>Γατζός</i>	12.
3. } <i>Κοντούρι</i>	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησιν).

- 4) Το ύνι. Το ύνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ήτο (ή είναι) μιᾶς μορφῆς διά τήν άροτρίασιν όλων τῶν ειδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κήποι) καί τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τό ἐν χρήσει ύνι (ή τά ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καί σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

Υπάρχουν δύο εἶδη. Ἐν. δι' ἄρχωμα. καί ἕνα δι' ἰνδριμαί. Τῆς αὐτῆς περιου. μορφῆς. Μόνον πού το. πρῶτον. εἶναι. Φαιφούτερον. εἰς. τό. ἀριστερότερον.

- 5) Ποῖον τό σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου;

κυλινδρική. με. μικρά. γόμια. διακίτρον. 7φ. 0, 03

- 6) Ἦτο (ή είναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; Πλάκα 7φ. 0, 03

αερολάδι

κουτσουρί

ήτο. ξυλίνη. ζήμερον. εἶναι. βιδητή.....

- 7) Ἔργαλεῖα διά τήν κατασκευήν καί ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, άρίδι, άρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

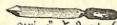
ξυλοφάνι, πριόνι, άρίδι, άρνάρι καί ξυλοφάνι (βιδητή κλπ.).....

πριόνι

άρίδα

ρίνι ἢ ξυλοφαί (άρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος, *Παλαιότερον βόες. Σήμερον. κυρία*
ἡμίονοι καὶ ἐλαφιοὶ ἵπποι.
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ; ... *Πάντοτε... ὄν.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Ἐπιβεβαιωμένοι εἶναι. ζυγαῖος... ζυγός.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

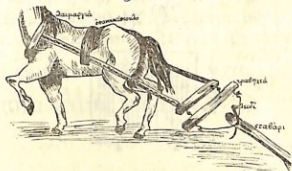
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδέεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Λοῦρι, ματαβιγν. ἀβμενοχ. ἐμ. χοιρινοῦ*
δέρ. φη. σ.

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; ... ~~ε~~

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον. εἰς. Ἐκαστοῦ. ζῶου. ἔφερειτο.

"Λικαριὰ" ἢ ἐπὶ τῆς ἀπορίας ὑπάρχον γαλῆροι ἐπὶ τῆς ἀπορίας. βυθόθεν. ἢ "τραβήχτη" ἢ ἀπυβίθης καὶ ἐπὶ τῆς ἀπορίας ἐξηρατῆρο. ἢ γαλαριὰ, ...

ζ'. Ἄροτριάσις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) ; 2) γυναίκα ; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποία ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. Πάρισι. αἱ ἄγριες, ἰδοὺ κατὰ τὴν γῆν.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

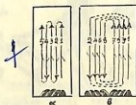
Κατευθύνεται με ζῶα διὰ ὀρεινῶν καὶ ἀπορίας. ἀπορίας. ἢ βυθόθεν. καὶ ἀπορίας. ἀπορίας. εἰς τὸ λεγόμενον κατὰ τὸν ἄροτρον.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α); †

Ναι.....

- ἢ ὄργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Ὁχι.....

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαοὺς (δηλ. σπόρες ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσφράδες κ.λ.π.) ;

Μακοί. ἢ σπορά γίνεται με σποριές...
Ὁχι, ἀλλ' ὡς τὸ ὄργωμα. Ἐναὶσπ. σποριά. εἶναι περίπου
χρ. 10-12. μέτρ.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

χωρίζεται με τὸ δακτύλιον κόνονας αὐλακιών.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῶνται ἄροτρον ;

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὄργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Συνήθως γίνεται ἓνα ὄργωμα καὶ ἀναλοθεῖ ἡ σπορά μετὰ 6-10 ἡμέρας. Ἐπανώματα γίνεται γύρισμα.*

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀπαντήστε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἀπαντεῖς εἰς ἑπιπέδον ἑλλαν. ἀπαντήσεων.

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιταροῦ ἢ ἄλλο δημητριακόν.

Συνήθως μία.

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; *Ἐν αὐτοῦ ὁμιλίαι ἀνωτέρω.*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

Οὐδὲν. Χρῆσις δάκτυλου μοινοῦ.

Ὁ ὁποῖος κρεμάσκει ἐν τῷ ὄργω.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλιψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον;

Εἰς τὸ ἄκρον ἀπὸ τῆς καμιντοῦσι ἀπὸ τῆς καμιντοῦσι λαμαρίνας (πλάκας) διὰ τοῦ ὁποῖου ἐκκαθαρίζον. τὸ ἐν τῷ κ. δ. η.

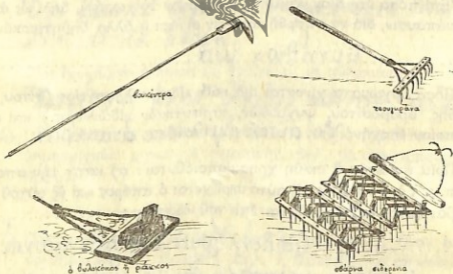
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Γίνεται σβάρνισμα.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) ... + ...

... Χρησιμοποιοῦμαι μόνον τὸ αἰχμη (τέκμη) ...

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

... Σπανιώτατα αἱ σύζυχοι αὐτῶν ἢ τὰ ἐπιλήνια τέκμη ...

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὄσπριων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους

Ἀκαδημία Ἀθηνῶν
Ἑλληνικὴ εἰς θυγατρὸς ἀκαδημίας

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

... χωράφια τῆς λίμνης τὰ ὄσπρια ἄλλοτε χρησιμοποιοῦνται διὰ τῆς καλλιέργειας γεωργικῶν ὄσπριων.

9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

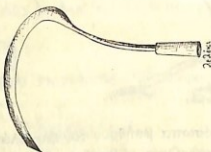
... Ἐκεῖ δὲ καλλιεργεῖται διὰ τὴν ἀποκομιτὴν ἀλλὰ ἐξ τῆς κηραζελίτικης διαδοτικῆς καταστάσεως.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 Πάντοτε σχεδόν με λεπτή ή μελίση

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ εργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

καὶ ὄντως ὁ θερισμὸς τῶν ἀπομακρυνόμενων ἀφ' αὐτῶν γίνεται με λεπτή ή μελίση. Τὰ περιθώρια τῶν ὄψεων ἐξομαλύνονται διὰ μηχανῆς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα εργαλεῖα (π.χ. κόσσης) ἐθερίζονται (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Με κόψη...

ὁμοίς με εἰκόνα.

3) Ἡ λεπτις (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ εργαλείου ἦτο ὁμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

ὁμοίως

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ἦ οὐ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

ὀπωρ. ἐξ τῶν εἰκόνα. ἢ βιδηροῦς σκελετὸς λέγεται. ὁμοίως.

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) Τὰ ματεμενάζον. μαί. η.δ. μαί. κ.ε. κ.ζ.ον
ἐν τοῖς καλλιγηθῆναι
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὄσπριων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.)
β.χ.1

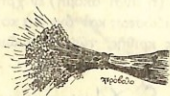
β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὃ σίτος, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ. δ. σίτος. μαί. η. κ.ε.δ. πο.α. χα.η.η.α...
Γ.α. 15. ε.μα. ἀποθ. ἐδ.ζ.ον. η. σίκαλις. π.ο. π.άνω.
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).
Δ.ε. σ.π.κ.χ.ε. β.χ.ε.η.η.η. πο.α. δ.σ.ε.ι.ς. ΑΘΗΝΩΝ
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραχίαι, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα;
Οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους
τ.β. χ.ε.ρ.ι.έ.ς.

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρός) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)
Συνθῆκ. χωριστὰς... Σ.π.αν.ι.ς. ἀπ. οὐ. ε. ἡ. τ.ρε.ι.β. μ.α.ζ.ι.
π.ἀ.η.η.ε. ὁ.μ.ω.ς. μ.ε. τ.η.σ. σ.τ.α.χ.ι.ς. π.ρ.ὸ. τ.η. ἰ.δ.ι.α.ν. κα.
τ.ε.θ.η.σ.ιν.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κά-
λουνται ἀγκαλιές.

Χρημαλιές

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ;

Πόνητε ἄνδρες. Πολλὰ φορὰ αὐτοὶ
ἐμπειρες γυναῖκες.

2) Πῶς ἠμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκόπην (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή; εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

Δεῖ ἀρχικῶς ζέου.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῆ ἡ μέση των) ;

Ἀπόδειξις εἰς ἐνημέρ. ἐμπειρίας.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ὀὐδέποτε ἀρχίζειν τὴν ἡμέραν Τρίτων

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

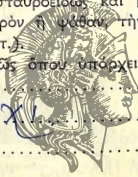
Σχετικὰ ἢ ~~κατὰ~~ ἰδιαιτέρως ὄχι.
 Ἐξέσπερς δὲ ἄχρηστὴ ναί.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ φάσαν τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Οχι

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἄμεσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸν θερισμὸν... ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν... ἔσπερας.
 γὰρ τὸ δεμάτιασμα τριτὸ ἐγένετο.
 Συγκεκριμένως γιὰ τὸν θερισμὸν.....

- 2) Πώς γίνεται το δεμάτιασμα ; Ποίος έδενε τούς στάχους και ποίος τούς μετέφερε και τούς παρέδιδεν ως χεριές, άγκαλιές ; Πώς έδένοντο με κοινά σχοινία, με σχοινία κατεσκευασμένα από βελονοειδείς θάμνους, π.χ. βρούλα, σπάρτα κλπ. Κατά τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἡ. Γνωρίζετε συνηθιστὰ αἰθροῖαι ἀποχολῶντες μετὰ
 δεματιῶν. διχρηματων. αἰατ' ἀρχῆς τῆς χεριῆς
 εἰς ἀμαρῆς. ἦναι σχηματίζονται ἡ ἀποχολῶντες
 μετὰ στάχους πρὸς τὴν ἰδίαν κατεύθυνσιν...
 διὰ τὸ δέσιμον. χρησιμοποιεῖται τὸ δεξιόχειρον
 ἡ δεματιῶν. ταῦτα ἢτο μικρὰ χερσὶ...
 δεξιόχειρον. ἢ ἄλλων. δεξιόχειρον...
 δεξιόχειρον εἰς φύλλον ἡ πλάτης

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Συνεκεντρώνοντο εἰς δύο ἢ τρεῖς σημεία τοῦ ἀγροῦ τὰ ἀπομαλῶνται... ταῖς ῥεῖναι ἀπὸ ὄσου καὶ ἐπιμαλῶνται εἰς τὰ ἀγροῦ.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. Οἱ παλαιότεροι τῶν ματαίωνων ἐπινοοῦντες εἰς ἐπιαιλιεργον. ἡ γὰρ τὰς εἰς κίονας ποσειδωνος κίονας διὰ τὴν ἀπὸ τῆς ματάνωνων. ἡ δὲ τῆς εποχῆς ὅμως συνέχει εἰς φύλλον ἀπαιτιοῦν

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμός) τῶν γεωμῆλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρον κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

Ἀπαιτιοῦν εἰς σχετικῶν φύλλον ἀπαιτιοῦν

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνηθίζεται παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργεια του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... Ναι.....

καλλιέργεια κίονων τριφύλλι εἰς τὰ χωράφια τῆς λίμνης αὐτοῦ προσηκουμένης βαρνοδοξί. ἐπιαιλιεργον. ἡ δὲ τῆς γίνεται μετὰ τρεῖς βυθίως φορές, ἢ πρῶτη τέλος ἐπέσει ἰονίον. ἡ ἐπιαιλιεργον γίνεται ἐπὶ τῶν συνέχει εἰς φύλλον ἀπαιτιοῦν

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.). Ν. Ο. Β. Α.

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Μόνα εργαλεία, χρησιμοποίησή, το δι-
 μύδι... Διά τή συνσκευασίαν, χρησιμοποίησιν, αμα-
 γμα, έπεί τή θηρία, διατηρήσει, το τρίφυλλο, κρη-
 δένει εις πολλάς, Σήμερον χρησιμοποίησιν,
 μηχανή

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α. 1) Μεταφορά τών δεματιών προς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο
 προς τούτο επί τόπου εις τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. Τα δεμάτια
 κατ' ἀρχὴν συγκεντρώνονται ἐκ "ταίρων", ἕως προ-
 σταίωσαν ἐπὶ τοῦ χωρίου, ἢ συνεχῶς μεταφέρονται ἐπὶ
 ἄλλοις ὅπου ἀπομαζύονται θυμνίως,.....

2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς χωρὸν;
 ἢ παρὲς καθωρισμένον τρόπον τοποθετήσεως;

λέγεται θυμνία
 Διὰ τὴν τοποθεσίαν ἰδὲ τὸ ἄλλο χωρὸν ἄλλο.

3) Ἐπῆρχεν ἀνεκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ἔχι εἰς τὸ ἄλωνι;.....

→ ΝΑΙ
 → ΟΧΙ

4) Ποῦ κατασκευάζεται (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν;.....

ἔξω τοῦ χωρίου

5) Τό άλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐάν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρησις του, δηλ. μέ ποίαν σειράν καί ἐπί πόσον χρόνον ;

... *Ἐπιμ. συνθῆ. εἰκογενεῖα. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.*
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.

6) Ἀπό πότε ἄρχεται τό άλώνισμα καί πότε λήγει ;

7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνα (μέ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνα (μέ δάπεδον ἐστρωμένον μέ πλάκες).

(Περιγράψατε τήν κατασκευήν ἐκάστου καί παραθέσατε σχεδιάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

... *Χωματαλωνα... Χάλα... ἔξ. χόρταν... ἐξ. μαζόν.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

8) Πῶς ἐπισκευάζεται τό άλώνι ἐκάστου ἔτος πρό τῆς ἐναρξέως τοῦ ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνα) : καθαρισμός αὐτοῦ καί ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καί τοῦ γύρου τοῦ χώματος, ὅπου ὑπάρχει, μέ πηλόν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διά μείγματος κόπρου βοῶν καί ἀχύρων).

Ἐπιμ. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.
*ἔξ. χόρταν, πρὸ τοῦ ἀλωνισμοῦ. μαζόν... το...
χόρταν καί παραμένον αἰρίδι. αἰθέρη ἐπι-
μαζόν. ἐπ. εἶδος βούρτσας κόντιν...*

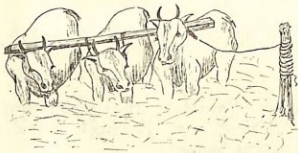
9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καί ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καί ὥραν ;

Ὁ.χ. 1.

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τό άλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καί τό ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

Δεί. ὑπάρχει ἄλωνα ὀστῆας εἰς τὰ ἄλωνα κ....
 ἢ τοπαρέμβω. κὲ δέμακω. γίνονται κατὰ ὄμο. -
 αἰέτηρος κἀμῆλος με τὴν οὐκὴν. ἐκκλ. ἄξ. με β. κ. ἐξ. ο

11) Πῶς γίνεται τὸ ἄλωνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἄλωνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

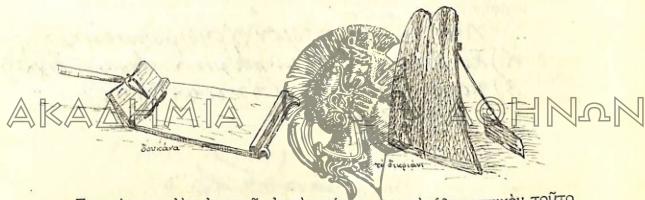
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἄλωνοῦ βύλιος στῦλος, ὑψοῦς δύο μέτρων (καλούμενος σταγερὰς, στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ εἰς τὰ ἀλωνα ἔξαρτῶνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρονται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

.....
 ὄχι.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἄλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἄλωνό-στυλον με τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἄλωνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἄλωνοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἄλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουλκιάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἄπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

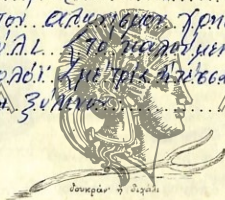
Ἀπαντήσεις εἰς ἐνὸς
ἀπαντηθεῖν.

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

..... Διὰ τὴν ἄνοιξιν ἀπὸ τῆς καυτοῦ μελέως
..... γροῦρας ἐν τῇ ζέωσι καὶ διακοπῆς
.....
.....
.....

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

..... Διὰ τὰς ἀλωνιστικὰς ἐργαλεῖα
..... α.) Διχάλι α.λ. (το καλούμενον ἀλλοιῶς διχάλι)
..... β.) καυτοῦ α.λ. (μετὰ τὴν ἄνοιξιν ἐν τῇ ζέωσι)
..... γ.) δουκράνι ζυλίον

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκότους στάχους ;

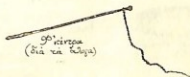
..... Ναι
.....
.....

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα).....

.....
.....
.....

15) Πώς λέγεται η εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιου. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν

..... Δεί. ύπάρχει. Άλλω. έτοιματε. ι. ε.
 Άπλώ. μαλεϊνι. "βρωμ. ε. η. η.

16) Πώς λέγονται οι άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθούν διά να άποχωρισθούν τά άχυρα από τον καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα)

..... Δεί. ύπάρχει. Έτοιματε. ε. η. η. ε. ι. ε.

17) Ποιοι άλωνίζουν : ό ίδιος ό γεωργός με ίδια κά του ζώα ή ύπήρχον (ή ύπάρχον άκόμη) ειδικό άλωνιστάς (έν Αϊτωλία : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι άλωνιστάς και άγωγάτες), οί όποιοί είχαν βόδια ή άλογα και άνελάμβανον τον άλωνισμό

..... Ο ίδιος. ό γεωργός. Έτοιματε. ε. η. η. ε. ι. ε.
 Άπλώ. μα. ε. η. η. ε. ι. ε.

18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν έργαλειον ύπήρχον παλαιότερον εις χρήσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τους στάχυς· π.χ. τó κοπάνισμα αύτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).

..... Όχι. δια. τ. ε. η. η. ε. ι. ε.
 Μόνο δια. τ. ε. η. η. ε. ι. ε.

19) Ό κόπανος ούτος πώς έλέγετο· έκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος είχε και ποιον τó σχήμά του ;

..... Έλέγετο. "β. του. μ. π. ζ. η. η. ε. ι. ε.
 6. η. η. η. η. ε. ι. ε.

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

κόπανος στρογγύλος

ξύλο καμπύλο διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ καρποῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν ;

Ἀπὸ ρεβιθῶν τῆς οὐλοχενείας

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

..... *Ἐπιγραφὴ εἰς ἀκριβείαν β. αὐτῆς*
Ἐπιγραφὴ εἰς ἀκριβείαν «β. αὐτῆς»

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

..... *Ὅχι*

23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Ἐπιγραφὴ εἰς ἀκριβείαν «β. αὐτῆς»

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

..... *Ἐπιγραφὴ εἰς ἀκριβείαν εἰς β. αὐτῆς* .. 22 ..
 Ἐπιγραφὴ εἰς ἀκριβείαν «β. αὐτῆς» .. 12 ..

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Θρῆν

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

καὶ β.ε' γι' εἶλο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναικᾶ· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῆ ;

... Σικάνου, Μικαίου, δὲν ο' ἀκέρη
ἀσχολεῖται με' τοῖς ἀρτοποιαῖς.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῆ ὁ σῖτος κλπ ;

Μεχοται "κοτσαρῶς" καὶ φραζοται
εἰς τὸ ἀλλοι εἰς περαινέρω
ἀλλοι εἰς με' ἀλλοι φραζοται ἀλλοι.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καί καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

Οὐδέμιν... εἰς φεῖ!

6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Μόλις ἢ εἰς φεῖ.

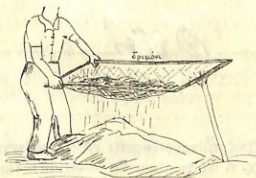
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνόμενων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

+

νων μὲ ὀπὰς διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχθυογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Δριμόνι, Γυρόμηλον

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Με Γυρόμηλον

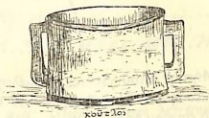
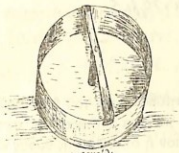
- 8) Ἄ λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Ὄρει

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλωνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχείον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Οὐδεμία

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἐλαωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μετρά των δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἢ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

.. εἰς κτλ. οἰκίαν. ἐπὶ ζυγαίῃ. "ἀμνηστ. ρ. 4. 4"

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἢ ἀποθῆ-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Μετεφερέω... εἰς τὸ.....
 χυρῶν καὶ ἀποδυναμῶν εἰς τὸ ἀπὸ τῆς...
 ἄλλων χυρῶν ἀχυρῶν α.)

5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...
 Μετὰ τὸ ἀλώνισμα

6) Μήπως οἶπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..
 ἢ κατασκευαζομένη ἐν εὐκαίᾳ στήθῳ καὶ ἐπιβάντων
 ἐπὶ ἔργῳ πλέγῃ τοῦ σπόρου

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται,
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..
 ἔχουσα σταχτοὺς εἰς ἐπιπέδον... ἐκ ἐξω

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀνάμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)
 Μὲν οὖν Ἀποκριές

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;
 πρὸ τῆς κεντρικῆς ὁρᾶς εἰς κεντρικὴν
 ἀνατολικῆς τῆς γειτονικῆς

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποίοι ανάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος; ...

..... Παιδιά και έφηβοι.....

2) Ποίος ή ποίοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν. Τά κλέπτουν; "Αν ναί, άπό ποιον μέρος;

..... Τά κλέπτουν παιδιά ή έφηβοι άπό τό
..... δάσος (κεδρόν).

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Όταν οι κεί ενδύονται ενταυρίαν. Μετα-
βαίνον ομάδων. Εδ τήν άλυσ. άπό όποι κέλιον
κεδρόν. τήν άλυσ. μεταφέρουν. Εύρησις. Εισί
πυρίον και έφύρην. Εισί. Εδ. άλυσ. κέλιον

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, έόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος. Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα

..... Ο ύσει.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερή)

Όταν οι κεί ενδύονται. Μεταβαίνον ομάδων. Εύρησις. Εισί
αύτην. οι κεί ενδύονται. Όταν όμωσ "φαρμάκων. χορτίων
γύρω. άπό αύτην. ποδάλως. άσχημοίτες.....

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Εἰς ἔρωτηματολόγιον διὰ γεωργικὰ ἔργαλεῖα καὶ κατ' ἔθιμον πυρῶν

1. Σελὶς 1. Ἐρωτ. 2. Ἡ καλλιπέυκη (Νέζερς) οὐδέποτε περιλαμβάνεται εἰς τὰς καλλιπέυκας τῆς γεωμετρίας, ἔλλογος ἢ ξένος καὶ ἐπὶ τούτοις, γένος λῶν, ὡς ὑψομέτρον (1.100 μ.) καὶ τοῦ ἀξόσου τοῦ ἐδάφους τῆς.
2. Σελὶς 2. Ἐρωτ. 6α, Κατὰ τὴν θέρην περιόδον κατὰρχεται εἰς τὰς πεδινὰς περιοχὰς τῆς Ἀριέως ἢ τῆς Κατερίνης ὡς θέρηται κατὰ τὴν φθινοπωρινὴν ἐπιπέσοδον ἀρμετοὶ κατὰρχονται εἰς τὴν περὶ τῆς Ἐπίδος (Κιταϊλέρι) διὰ τὴν εὐχρηστικὴν τὴν ἔλαιον, ὡς τοῦτο γίνεται μέχρι σήμερον. Μικροὶ ἀριθμοὶ γένων μετεβαίνουν εἰς Πυρραγιὸν ὡς βοσκὰς (ψυχροὶ) κτηνοτρόφων. Τοῦτο συνεχίζεται μέχρι περὶ τοῦ 3. Πυρραγιὸν καὶ ἑλίου.
3. Σελὶς 9. Ἐρωτ. 1. Ἐν τῶν ἐπιπέσοδων, ὁ εἶδος σπείρεται κατὰ τὸν Ἰναιβριον καὶ Νικαίαν ἐν ἑνὶ ὁμοίῳ καὶ σπορῶν ἔργων εἰς τὴν περὶ τῆς Ἐπίδος σπείρεται τὴν Ἰναιβριον (τριμήνην καὶ θάρι) ἔργων τὸ χωράφι τὸ φθινοπωρινόν, γυρίζεται ὀλίγαις ἡμέραις πρὸ τῆς σπορῆς καὶ ἔπειτα σπείρεται (20/3 - 20/4)
4. Σελὶς 9. Ἐρωτ. 2. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπεξηράνθη ἡ λίμνη καὶ διεισορράθη εἰς τοὺς ὑψηλοὺς (1926) σποδατέρα τῶν καλλιπερχειῶν εἶναι ἡ τοιαύτη τῆς γεωμετρίας ἢ ὁποία καὶ καταλαμβάνει σήμερον τὰ 3/4 τῆς καλλιπερχειῶν εὐτάσεως τῆς λίμνης. Διὰ τὴν σπορῶν τῶν γεωμετρίας: Ἐρχόμενοι τὸ χωράφι εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς Ἰναιβριον. Γυρίζεται μετὰ ἀπὸ ὀλίγαις ἡμέραις καὶ ἐν συνεχείᾳ «ὠβονταὶ ἀλλοιεύει». Ἡ σπορῶν γίνεται ἐντὺς τοῦ μηνὸς Ἰναιβριον. Αἱ ἔργασιαι αὐτὰι γίνονται καὶ σήμερον.
5. Σελὶς 11. Ἐρωτ. 7. Τὰ ὄσπρια (μόνον φασόλια) καλλιπερχειῶν εἰς τὰ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

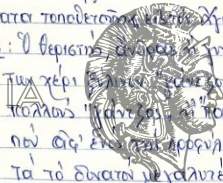
Ίδια χωράγια τῆς "λίμνης", τὰ ὅποια καλλιερχῶνται καί
 διὰ τὰ γεωμήτρα, ἐπανιωτάτα ὅμως γίνεται ἐναλλακτικῶς
 χεῖρα. Αἱ προετοιμασίαι εἰς τὴν ἐποράν τῶν ὀσφύων εἶναι ἐν
 αὐτῇ τῇ γεωμήτρῳ. Τὰ αὐλάκια κόβονται εἰς ἀπόστασιν
 40 περίπου ἑκαστοτικῶν. Ἡ ἐπορά γίνεται κατὰ δύο τρόπους
 1) Προηχεται εἰς, ὅσους διὰ μιτροῦν εὐκαλιετρῶν ἀνοίγει με-
 κρὸς ὄπαι εἰς τὸ χῶμα. Ψυχοπῶνι ἐπιθήσει γῆν ἢ ὅποια
 τοποθετεῖ εἰς εὐάσπιν ὅπῃ 5-6 φασόλια.

2) Ὃταν ὁ καλλιερχὴς εἶναι μόνος τε, κρατᾷ εἰς τὸ δεξιὸν
 χεῖρι τὸ εὐκαλιετρί (ἢ εὐεπορίνη) καὶ εἰς τὸν ἀριστε-
 ρὸν ὄψιν κρατεῖ μιτροῦν ἐπίμωον μετὰ τὸν σπόρον εἰς τὸ
 ὅποτον λαμβάνει τὴν ἴδιαν ποσότητα φασόλιων. Ξηρανῶν

τάτα τοποθετοῦν εἰς τὸν ἄφρον καλούμα (φασολοσταθμῶν)

6. Σελίς 14 Ἐρ. 3: Ὁ θεριστὴς ἀνοίγει τὴν γαίαν ἔξωθεν εἰς τὸ ἄριστερον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τῆς χεῖρι ἐξ ἄλλου ἑκαστοτικῶν, ὁ ὅποτος ἀνοίγει τὸ ἄφρον
 πολλοὺς "καλῶς" ἢ "καλαμαρῶν", αἵται εἶχεν ἢ εὐκα-
 λῶν αἰφ' ἐν τῇ ἀρσφύραζιν, κυρίως ὅμως τῆς κα-
 τὰ τὸ δίκαιον μεγαλύτερην ποσὴν δεικνυμένην.
 Ὁ γαντζὸς οὗτος εἶχεν ὑποδοχὴν ἢ μονοδακτυλὸν
 χάντι καὶ κατέληγεν εἰς κυματικὸν ἄφρον.

Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας πολλοὶ θεριστοὶ περιβέβηκον
 τὸ εἰς τὴν μέσιν τοῦ σώματος διὰ "ζυγαρίων", μα-
 λίνων κατεσκευασμένων ἐπὶ τῶν ὀσφύων ἀρχαίως.

7. Σελίς 16 Ἐρ. 2. τὸ ὅποιν ζοτρίβετο καὶ ἐγένετο κατὰ λαλῶν διὰ δε-
 γιμον. Ἐν οἱ καλαμίς τοῦ θερίζομένου ἦσαν πολὺ ξηρῆ
 ἐβρέχοντο ὅλγην καὶ μετὰ ἐσοτρίβετο. Ἐν ἔργῳ
 λαίον χρεωσιμοποιῶτο ἔδος γαντζῶν τὸ λεγόμενον
 "ἡλιτεινίνο" (σ) διὰ τὸ ὅποιν ἠλεβοπῶντο τὸ
 δεξιμον.

8. Σελίς 15 Ἐρ. 1 κατὰ τὴν ὅποιν διεμοιράσθη εἰς τρεῖς κληρονομίας

ή έπιταγής τής αποξηραντικής λίγης ήρχιθεν ή συνήμα-
τινή μαλλίεργεια τής πατάτας ήτου εμποτελναι και εήμερον
τμή βαιονική χειρουργική επιασχόλησιν.

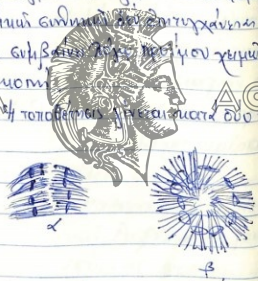
Η μαλλίεργεια τής πατάτας γίνεται κατά τήν εποχή τής
Ανοιξέως και άναλόγως τήν ενάδοστον καιριονή συνήματι
άπο 1/4 έως 10/5.

9. Σελίς 27 έρ. 2. Η εξαγωγή τής πατάτας γίνεται με άροτρα εις τό
όποιον τίθεται νήν κοντότερον και φαρδύτερον. Η αίσ-
θησιν εναντιών εις απομακρυνθείσιν εις το χωματός πα-
τάτας, αρχώνται τό χωμάτι σταφυρά και ανκηρίζεται
τό κλάσμα.

10. Σελίς 17 έρ. 1. άχροή άσφύ χειρῶν 2-3 φορές με δινούρι. άσφύ
τοπιική συνήματι και επιτυχάνεται με κλάμ έβασεία. Κλάμ
και ενίβασιν άσφύ τμήμον χειμῶνος νή γίνεται ή τρι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΝΟΜΟΝ ΔΟΗΝΩΝ

11. Σελίς 18 έρ. 2. Η τοποθεσία γίνεται μεσση δύο τρώνων με κατωτή:

- α) Κρατά τό τρώνον αίστι τόποθεσίας τήν δερμάτιν εις
προσεκρίανδου τής βροχῆς
- β) Αφυγνική φανερῆν εις προσεκρίαν τῶν δερμάτιν
άπο τῶν ζῶων.

12. Σελίς 21. 8. Η άσπιρισμός γίνεται αποκλειστικῶς δια-
τῶς χημείως άσπιριστικῶ μηχανήματος με
Πουμένον "δουμάρι" ή "τρομαίτι"
εις θηλασική ζῶον. Τό έργον εστίν εἶσαι
περίπου 8 μισοί με τό εἰσηοζόμενον άσπιρισμῶ

τῆς βεβαίως 21. Τὸ μνημόνιον τοῦτο κατασκευασθέντος
ὑπὸ ἐπιτομῆς καὶ ἐχρησιμοποιεῖτο μόνος ὄχι τῶν
ἀλλοιωμένων βίβλιν καὶ κριτικῶν. Ἰδὲ καὶ ἐφεξῆς λέξις λέξις

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ.

Τοπικῆς λέξεως γεωργικῶν ἀποχρησίων.

"Λιμαριά, ἢ Λαιμαριά(α) : Ἐλληνικὸν ἔξαρτημα ἐκτὴν χειρὶ
μενεν εἰς τὴν λαίμα τῶν ἡδον ἢ
ἠμιότων τὰ ὁποῖα χρησιμοποιεῖται
δι' ὄργανον ἢ χειρὸς ἑλθίν.

"παλαμαριά(α) : ἔξαρτημα τῆς ἀριστερῆς χειρὸς τῶν θεριστῶν
ἐκ ἑλθίν τῶν ὁποῖων ἐχρηστέμενον διὰ τὴν προ-
σέλευσιν τῆς χειρὸς ταύτης καὶ τὴν μεταθε-
σιν αὐτῆς ἐκείνου πρὸς ἄλλαν
κατασκευασθέντος ἀπὸ παλαιῶν μέτρων μετρήσεως ἀμετρικῶν
ἐν ἡμετέροις μέτροις περίου τοῦ 1940-45, ἐν
ζυῖον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

"στακπόδι" (τό) : παλαιὸν μέτρον μετρήσεως ἀμετρικ-
κῆς ἐν ζυῖον, ἐν χρεῖσι μέχρι τοῦ 1940-45
περίου.

"καλιτενίνο" (τό) ἢ ὄ : ἐργαλεῖον χρησιμοποιούμενον ἐπι-
τῶν θεριστῶν καὶ τοῦ δέξιμον τῶν δεξιῶν.
ἐν ζυῖον, ἢ γαστήρας.

"τσιρένι" (τό) : μέρος τοῦ ζυῖου ἀπόχρησιν.

"σταβάρι" (τό) : " " " "

"πονταύρι" (τό) : " " " "

"ζιμπλάρι" (τό) : βιασπείλας.

"δουκερικά" (τό) : ξοινὴ διὰ τῶν ὁποῖων κατασκευάσθη-
ται τὰ ἀποχρησίων ζυῖον.

"παράβολα" : τὰ πλάϊνά ἐξαρτήματα τοῦ ζυγίου ἀφ' ὧν ἐκαστὸν ἐκείνου τῶν ὄντων.

"φραλαγγα" : τὰ ἐπιστηζόμενα εἰς τὸ ἔγγυθον ἐρωτημασποροῖς ἢ τραβηχταῖ εἰς τὴν βελίδα 7.

"φμε'λι" {τό} ἢ διμείλι : σιαπιμισὶ ἐργαλεία χρυσοποιούμενα κυρίως διὰ τὴν ἐξαγωγή τῶν χρυμῶν μινερά ποσότητος.

"μπασιόμι" {τό} : λέξις χρυσοποιουμένη κυρίως ἐπὶ τῶν κρητοπόρων ἐπιπέδων μινερά ποσότητος μαλακῶ παραμένοντες εἰς φάσμα ἐπὶ τοῦ κρητομένου ζυγίου, κυρίως προβάτον. Μεταφορικῶς ἐχρησιμοποιήθη καὶ εἰς τὴν κρητομένην ἐπιπέδων μινερά φάσμα ἀλλοτρίων ἀμετρητικῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ἔκδοσις ἀφ' ἑστέρας τρεῖς κρητομένης καὶ σιαπιμισὶ μινεράς. ἢ λέξις χρυσοποιουμένη καὶ ἐπὶ τῶν κρητοπόρων ἐπιπέδων ποσότητος μαλακῶ.

"λαμνί" {τό} : Μετὰ τὴν ἐξαγωγή σιαπιμισὶ ἢ ἀλλοτρίων ποσότητος εἰς ἐπιπέδων βελίδα ἐργασιμὸς τρεπνεζαυδὶς ἀρίστου καὶ ἐξ ἄλλοι ἤρριζεν τὸ "ἀρίστου"

"ἀξιάλι" {τό} ἢ βουκίνα.

"εμπορίζω" : ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ ἔμπευ καὶ ζυγίου χρόνου. λέγεται συνθῆσις δι' ἐπιπέδων οἱ δὲ ποῖοι "τὸ ρίχον εἰς κρητοπόρι" εἰς βάρος τῆς ἐργασίας π.χ. "ἄλλοι εμπορίζον εἰς θέρο".

"βαρδάμι" {τό} ζυγίου δόχησις διὰ τὴν παραλαβὴν ὄντων καὶ μεταφορά ἀλλοτρίων εἰς τὴν ἐργασίαν διὰ

να διατηρηται δημοκρατία,

"μεγάλη" (τό) ἕκαστα ἐντὸς τῶν ὁρίων ἐπιταχυνεῖ τὴν ψυχή
τὸ ὄνομα παραλαμβάνει εἰς τὸ ἄχρον.

"μπανα τούτα": Μεγάλλιοι δοξαῖα χρησιμποιώ-
μενοι ἢ σκευὸς κτηνοτροφίας εἰς τὸ ἄχρον
εὐνοίας φαρμάκων ἔχοντες ζωοποι.

"Αι γυέρη" (τό) μεγάλλιοι εὐνοίαι σκευὸς χρησιμο-
ποιούμενοι ἢ ποταμὸν ἐντὸς τῶν ὁρίων.

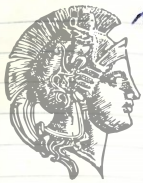
Ἐκ Καλαμικῆς τῆς 2-3-70

Ἐκ τῆς ἐπιπέδου τοῦ ἄχρον

Νίκος Βαλαμύτης
Διδάσκων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ